

**БЕЛОРУССКИЙ ГОСУДАРСТВЕННЫЙ УНИВЕРСИТЕТ
ФИЛОЛОГИЧЕСКИЙ ФАКУЛЬТЕТ
Кафедра русского языка**

**Аннотация к дипломной работе
«Имена существительные общего рода в русском языке
(словообразовательный аспект)»**

Высоцкая Виктория Дмитриевна

Научный руководитель –
доцент
Леонович В. Л.

РЕФЕРАТ

В дипломной работе 68 страниц, 14 таблиц, 45 использованных источников.

Ключевые слова: КАТЕГОРИЯ РОДА, ОБЩИЙ РОД, СЛОВООБРАЗОВАТЕЛЬНАЯ СТРУКТУРА, ДЕРИВАЦИОННЫЙ ПОТЕНЦИАЛ, ОТСУБСТАНТИВНОЕ СЛОВООБРАЗОВАНИЕ.

Объектом исследования в дипломной работе являются существительные общего рода, зафиксированные в «Толковом словаре русского языка» С. И. Ожегова [М., 1992]. Он содержит 242 номинативные единицы анализируемой группы с их различными характеристиками, предоставляя тем самым возможность для их многоаспектного анализа.

Цель работы – выявить деривационные особенности существительных общего рода в современном русском языке и их словообразовательный потенциал.

В работе использован описательный метод исследования, основанный на анализе фактов языка; в ходе описания применялись приемы лингвистического наблюдения, классификации и систематизации; количественный анализ.

Актуальность исследования определяется недостаточной изученностью существительных общего рода с точки зрения словообразовательного аспекта, а его новизна – полученными результатами.

Результатами исследования являются следующие выводы: существительные общего рода имеют разный словообразовательный статус, определяемый характером их синхронной мотивированности (непроизводные и производные); являются конструктивным элементом словообразовательного гнезда, в пределах которого устанавливаются их деривационные связи с однокоренными словами на синтагматической и парадигматической оси; входят в словообразовательную систему в составе словообразовательных типов, обуславливающих особенности их словообразовательной структуры; проявляют разную деривационную активность, порождая дериваты различных лексико-грамматических и лексико-семантических разрядов.

Практическая значимость работы состоит в том, что результаты исследования могут быть использованы непосредственно в учебном процессе, а также на спецкурсах и факультативных занятиях по русскому языку в вузе и школе.

Дипломная работа является самостоятельным исследованием, что подтверждается результатами прохождения программы «Антиплагиат». Достоверность материалов и результатов дипломной работы обеспечивается количественными данными, приведенными в таблицах.

РЭФЕРАТ

У дыпломнай рабоце 68 старонак, 14 табліц, 45 выкарыстаных крыніц.

Ключавыя словы: КАТЭГОРЫЯ РОДУ, АГУЛЬНЫ РОД, СЛОВАЎТВАРАЛЬНАЯ СТРУКТУРА, ДЭРЫВАЦЫЙНЫ ПАТЭНЦЫЯЛ, АДСУБСТАНТЫЎНАЕ СЛОВАЎТВАРЭННЕ.

Аб'ектам даследавання ў дыпломнай рабоце з'яўляюцца назоўнікі агульнага роду, зафіксаваныя ў «Толковом словаре русского языка» С.И. Ожагава [М., 1992]. Ён змяшчае 242 намінацыйныя адзінкі аналізуемай групы з іх рознымі характарыстыкамі, даючы такім чынам магчымасць для іх шматаспектнага аналізу.

Мэта работы – выявіць дэрывацыйныя асаблівасці назоўнікаў агульнага роду ў сучаснай рускай мове і іх словаўтваральны патэнцыял.

У рабоце выкарыстаны апісальны метады даследавання, заснаваны на аналізе фактаў мовы; у ходзе апісання прымяняліся прыёмы лінгвістычнага назірання, класіфікацыі і сістэматызацыі; колькасны аналіз.

Актуальнасць даследавання вызначаецца недастатковай вывучанасцю назоўнікаў агульнага роду з пункта гледжання словаўтваральнага аспекту, а яго навізна – атрыманымі вынікамі.

Вынікі даследавання: назоўнікі агульнага роду маюць розны словаўтваральны статус, які вызначаецца характарам іх сінхроннай матываванасці (невыводныя і выводныя); з'яўляюцца канструктыўным элементам словаўтваральнага гнязда, у межах якога ўстанаўліваюцца іх дэрывацыйныя сувязі з аднакаранёвымі словамі на сінтагматычнай і парадыгматычнай восі; уваходзяць у словаўтваральную сістэму ў складзе словаўтваральных тыпаў, што абумоўліваюць асаблівасці іх словаўтваральнай структуры; праяўляюць розную дэрывацыйную актыўнасць, параджаюць дэрываты розных лексіка-граматычных і лексіка-семантычных разрадаў.

Практычнае значэнне работы заключаецца ў тым, што рэзультаты даследавання могуць быць выкарыстаны непасрэдна ў навучальным працэсе, а таксама на спецкурсах і факультатывных занятках па рускай мове ў ВНУ і школе.

Дыпломная работа з'яўляецца самастойным даследаваннем, што пацвярджаецца рэзультатамі праходжання праграмы «Антыплагіят». Дакладнасць матэрыялаў і рэзультатаў дыпломнай работы забяспечваецца колькаснымі данымі, прыведзенымі ў табліцах.

ABSTRACT

The thesis has 68 pages, 14 tables, 45 sources used.

Key words: CATEGORY OF KIND, GENERAL KIND, DERIVATION STRUCTURE, DERIVATIONAL POTENTIAL, SUBSTANTIVE WORD-COMMUNICATION.

The object of research in the thesis is common nouns recorded in S. I. Ozhegov's Explanatory Dictionary of the Russian Language [M., 1992]. It contains 242 nominative units of the analyzed group with their various characteristics, thus providing an opportunity for their multidimensional analysis.

The aim of the paper is to identify the derivational features of common nouns in modern Russian and their word-formation potential.

The work uses a descriptive method of research based on the analysis of language facts; during the description the methods of linguistic observation, classification and systematization; quantitative analysis were applied.

The relevance of the study is determined by the insufficient study of common nouns from the point of view of word-formation aspect, and its novelty - by the results obtained.

The results of the study are the following conclusions: common nouns have different word-formation status determined by the nature of their synchronous motivation (non-derivative and derivative); they are a constructive element of the word-formation nest, within which their derivational relations with similar words on the syntagmatic and paradigmatic axis are established; they are part of the word-formation system as part of word-formation types, which determine the features of their word-formation structure; they are a part of the word-formation system in the form of word-formation types, which determine the peculiarities of their word-formation structure; and they are a part of the word-formation system in the form of word-formation types, which determine the peculiarities of their word-formation structure.

Practical significance of the work consists in the fact that the results of the research can be used directly in the educational process, as well as in special courses and elective classes in Russian language at university and school.

The diploma work is an independent research, which is confirmed by the results of passing the program "Anti-Plagiarism". Reliability of materials and results of the diploma work is provided by quantitative data given in the tables.